

Znanstveno-stručni skup

**Što je novo donio Pomorski
zakonik u posljednjih 20 godina?**

Rijeka, 18. listopada 2024.

PrAVRI

Pravni fakultet u Rijeci

**Što se izmijenilo
u odnosu na područje primjene
Pomorskog zakonika od 2004. do danas?**

Izv. prof. Iva Tuhtan Grgić

Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka

Polje primjene propisa

- a) teritorijalno polje primjene
- b) polje primjene s obzirom na objekte
- c) polje primjene s obzirom na subjekte
- d) polje primjene s obzirom na materiju
- e) polje primjene s obzirom na vrijeme

Teritorijalno polje primjene PZ-a

Čl. 1. st. 2. PZ: Ako ovim Zakonikom nije drugačije određeno, njegove se odredbe primjenjuju na **plovne objekte** koji se nalaze ili plove **unutarnjim morskim vodama, teritorijalnim morem Republike Hrvatske.**

+ IZNIMKE:

- a) proširenje na područje gospodarskog pojasa i epikontinentalnog pojasa RH
- b) proširenje primjene na pomorske objekte hrvatske državne pripadnosti neovisno o području plovidbe
- c) proširenje na kopneni dio pomorskog dobra i luke
- d) sužavanje – određeni odnosi se procjenjuju prema pravu zastave broda

Teritorijalno polje primjene PZ-a

Članak 809.a

(uveden ZID PZ, NN, br. 146/08.,
izmijenjen ZID PZ NN, br. 56/13.)

Odredbe **odjeljaka 3., 4. i 5. ove glave** Zakonika primjenjuju se na štete nastale na području unutarnjih morskih voda, teritorijalnog mora, epikontinentalnog pojasa i ZERP-a RH, te na zaštitne mjere poduzete kako bi se šteta spriječila ili umanjila, bez obzira gdje su poduzete, a odredbe **odjeljaka 2.** primjenjuju se na štete nastale na području unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske.

Koje je teritorijalno polje primjene Glave 3.a Odgovornost za onečišćenje okoliša (čl. 812. i 812.a PZ), uvedene ZID PZ, NN, 17/19.?

Polje primjene s obzirom na objekte

Čl. 2 PZ,

2004 – 27. veljače 2019.

- (1) Ako ovim Zakonikom nije drugačije određeno, njegove odredbe koje se odnose na brodove primjenjuju se **i na jahte.**
- (2) Odredbe ovoga Zakonika koje se odnose na brodove primjenjuju se i na druge pomorske objekte osim jahti samo ako je to ovim Zakonikom izričito predviđeno.

Čl. 2 PZ,

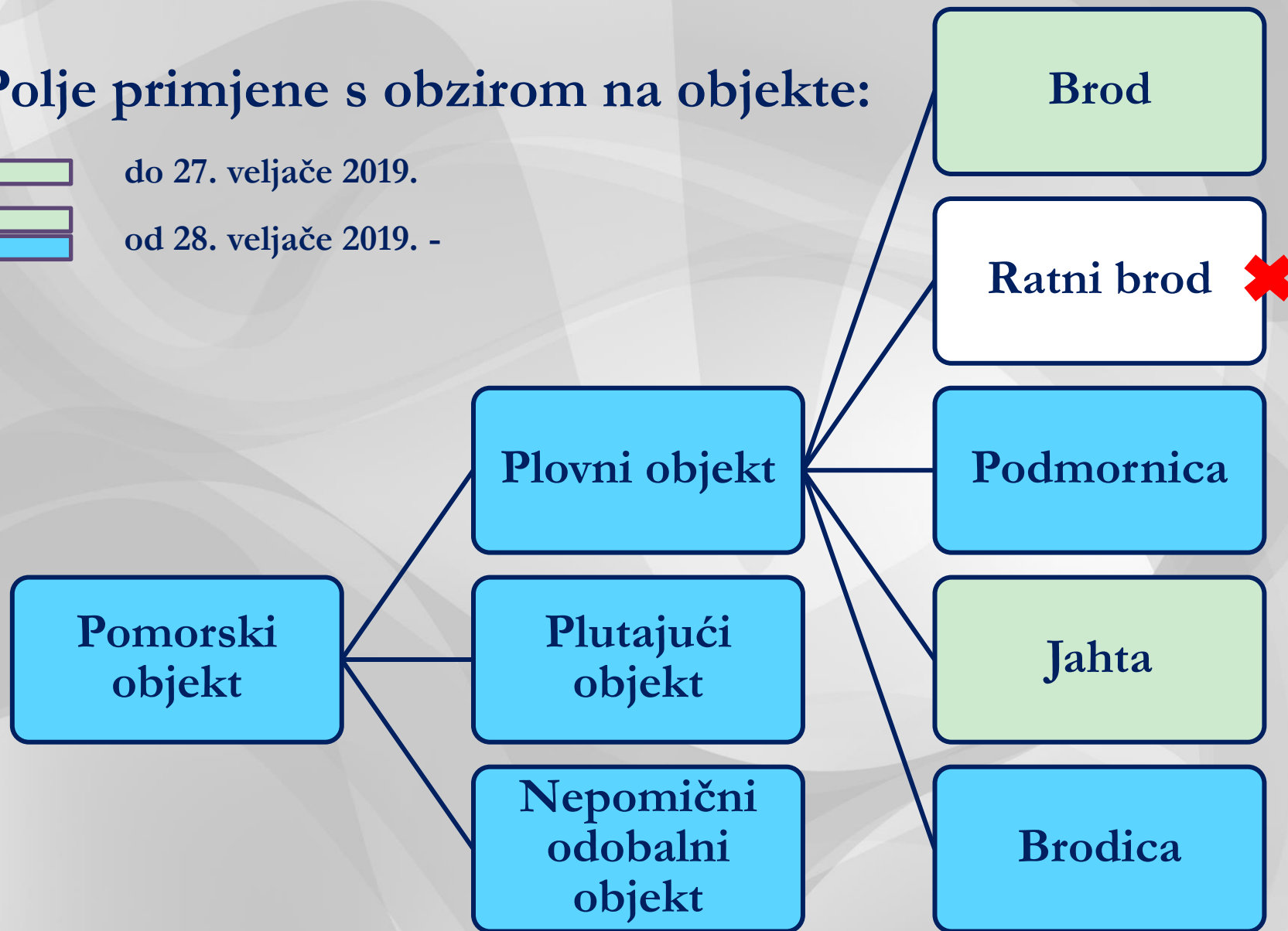
28. veljače 2019. –

- (1) Ako ovim Zakonikom nije drugačije određeno, njegove odredbe koje se odnose na brodove primjenjuju se **i na druge pomorske objekte, osim ratnog broda.**
- (2) Ako ovim Zakonikom nije drugačije određeno, njegove odredbe koje se odnose na brodove u gradnji primjenjuju se i na druge pomorske objekte u gradnji.

Polje primjene s obzirom na objekte:

 do 27. veljače 2019.

 od 28. veljače 2019. -

Ako ovim Zakonikom nije drugačije određeno...

Brojne posebne odredbe o polju primjene PZ-a s obzirom na objekte ostale su **nepromijenjene**.

- izrijeком isključuju primjenu na određene objekte
- navode pomorske objekte na koje se pojedine odredbe primjenjuju
- definiraju pojam broda za potrebe konkretnog dijela PZ-a
- propisuju primjenu na “svaki plovni objekt bez obzira na njegovu namjenu”
- izrijeком proširuju polje primjene na ratne brodove (a time i ratne podmornice) ili hidroavion na vodi

? Da li je promjena čl. 2. PZ-a utjecala na značenje posebnih odredbi o polju primjene pojedinih djelova PZ-a?

Odnos između čl. 2. PZ-a i posebnih odredbi o polju primjene s obzirom na objekte

A) Pomorski objekti bi trebali biti izrijeком isključeni

B) Posebno pravilo derogira opće

Različite metode interpretacije:

- povijesna (uzeti u obzir izmjenu čl. 2. PZ-a i (ne)izmjenu posebnih odredbi)
- logička
- komparativna (posebice europski i međunarodni propisi s kojima je PZ usklađen)
- sustavna
- teleološka

+ uzeti u obzir obilježja samog instituta

Polje primjene s obzirom na objekte

Autonomni plovni objekt (čl. 5. st. 1. toč. 1. PZ, od 28.2.2019.)

- plovni objekt koji ovisno o stupnju i zahtjevima za neposrednim nadzorom stalne službe **može ploviti bez ukrcane posade ili sa smanjenim brojem članova posade**

U PZ-u **nema posebnih odredbi** koje bi se odnosile na ovakve vrste plovnih objekata, što znači da se sve odredbe PZ-a koje se odnose na vrstu objekta kojem ovi pripadaju odnose i na te objekte.

PROBLEM? Jesu li sve odredbe PZ-a primjenjive na besposadne brodove?

Polje primjene s obzirom na subjekte (*pro futuro!*)

Autonomni plovni objekt (čl. 5. st. 1. toč. 1. PZ, ZID PZ NN, 17/19.)

- plovni objekt koji ovisno o stupnju i zahtjevima za neposrednim nadzorom stalne službe **može ploviti bez ukrcane posade ili sa smanjenim brojem članova posade**

Tko će biti odgovorne osobe? Tko će imati pravo na ograničenje odgovornosti?

- a) vlasnik broda?
- b) operater (osoba koja daljinski upravlja brodom / zapovjednik na daljinu)?
- c) operacioni centar?
- d) proizvođač (čega – broda? opreme? software-a?)
- e) brodogradilište / brodopopravljači?
- f) klasifikacijsko društvo?

Polje primjene s obzirom na materiju

- u pravilu se **proširuje** povodom usklađivanja s međunarodnim ugovorima ili kao odgovor na potrebe iz prakse, primjerice:
 - čl. 823.a – 823.f PZ odgovornost za onečišćenje mora pogonskim uljem
 - čl. 840.a – 840.z PZ vađenje i uklanjanje podrtina i potonulih stvari
 - čl. 673.a – 673.i PZ ugovor o najmu jahte i brodice
 - čl. 673.j – 673.v PZ ugovor o nautičkom vezu

ALI, ponekad se i **sužava!**

Primjerice, na **prijevoz putnika i prtljage u međunarodnoj plovidbi i nacionalnoj plovidbi brodovima klase A i B** primjenjuje se izravno **Uredba 392/2009** Europskoga parlamenta i Vijeća o odgovornosti prijevoznika u prijevozu putnika morem u slučaju nesreća.

Zaključak

- izmjene opće odredbe kojom se uređuje polje primjene PZ-a s obzirom na objekte, učinjene su bez dovoljno temeljitog sagledavanja posljedica takve izmjene, te su izazvale dvojbe u pravnom tumačenju polja primjene pojedinih djelova PZ-a
- neke posebne odredbe su nedovoljno precizne
- prilikom uvođenja novih glava / odjeljaka PZ-a treba voditi računa o polju(ima) primjene tih odredbi
- izazovi pravne regulative vezano uz autonomne brodove

Znanstveno-stručni skup

Što je novo donio Pomorski
zakonik u posljednjih 20 godina?

Rijeka, 18. listopada 2024.

PrAVri

Pravni fakultet u Rijeci

Hvala na pažnji!

Izv. prof. Iva Tuhtan Grgić
iva.tuhtan.grgic@uniri.hr

Sveučilište u Rijeci, Pravni fakultet

Sveučilište u Rijeci
University of Rijeka